

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА
НА ТЕМУ: « ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ З
ЕВАКУАЦІЇ НА ОБ'ЄКТОВОМУ РІВНІ»

Олефіра Михайла Івановича

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації
з питань цивільного захисту

Завідувача Навчально-консультаційного пункту м. Переяслав-
Хмельницький Навчально-методичного центру цивільного захисту та
безпеки життєдіяльності Київської області

Перевірив: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ
2019

З М І С Т

1. Вступ
2. Загальні положення.
3. Органи з евакуації, їх склад та основні завдання
4. Основні заходи щодо підготовки та проведення евакуації
5. Органи з евакуації підприємств, установ та організацій, призначення, склад та основні завдання.
6. Особливості проведення евакуаційних заходів на суб'єктах господарювання розташованих у зонах можливого виникнення надзвичайних ситуацій.
7. Висновки.

Вступ

Захист населення від негативного впливу надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру є першочерговим завданням всіх органів державної влади у тому числі місцевих органів влади та керівників об'єктів економіки незалежно від форм власності.

Вирішення цього завдання потребує комплексного підходу, який передбачає виконання заходів щодо створення захисних споруд, забезпечення людей засобами індивідуального захисту, підготовкою населення до дій за сигналами цивільного захисту, своєчасного оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації, заздалегідь проведеного відселення, розосередження, евакуації населення та інших.

В умовах неповного забезпечення захисними спорудами в містах та інших населених пунктах, що мають об'єкти підвищеної небезпеки, основним способом захисту населення у разі загрози або виникненні надзвичайної ситуації на сьогодні залишається своєчасний і швидкий вивіз або вивід людей з небезпечної зони у безпечні місця, тобто їхня евакуація.

У той же час цей спосіб досить складний, вимагає ретельної підготовки всіх органів і серйозного навчання всіх громадян.

Загальні положення

Евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

Евакуація проводиться на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні.

Залежно від обстановки, що склалася та особливостей надзвичайної ситуації встановлені такі види евакуації:

- обов'язкова;
- загальна або часткова;
- тимчасова або безповоротна.

Обов'язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози аварії з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин, катастрофічного затоплення місцевості та землетрусів, масових лісових і торф'яних пожеж, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, збройних конфліктів.

Загальна евакуація населення проводиться із зон радіоактивного та хімічного забруднення, катастрофічного затоплення населених пунктів у разі руйнування гідротехнічних (гідрозахисних) споруд, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години.

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб. Часткова евакуація може проводитися також для інших категорій населення за рішенням відповідних органів і посадових осіб.

Часткова евакуація населення проводиться на підставі рішення місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Евакуація у залежності від обставин може бути тимчасова або безповоротна.

Для проведення загальної евакуації населення залучаються наявні транспортні засоби відповідної адміністративної території, а в разі виникнення безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - додатково транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

Часткова евакуація населення проводиться з використанням транспортних засобів, що експлуатуються згідно з графіком роботи.

Залучення додаткових транспортних засобів під час проведення часткової евакуації населення здійснюється за рішенням місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Суб'єктові господарювання або громадянину, транспортні засоби яких залучалися для здійснення заходів з евакуації населення, компенсуються

вартість наданих послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію загрози виникнення надзвичайної ситуації або наслідків надзвичайної ситуації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення, що визначається на підставі інформації суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю та прогнозування надзвичайних ситуацій.

Перелік, обсяги та черговість проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, громадськими об'єднаннями та громадянами, у віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховується під час планування заходів з евакуації.

Приймання, перевезення, розміщення, облік та зберігання евакуйованих матеріальних і культурних цінностей здійснюється органом, відповідальним за організацію проведення евакуації, у визначеному законодавством порядку.

Організація проведення евакуації та підготовка районів для розміщення евакуйованого населення і його життєзабезпечення, а також зберігання матеріальних і культурних цінностей покладаються на Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та керівників суб'єктів господарювання.

Рішення про проведення евакуації приймають:

- на державному рівні - Кабінет Міністрів України;
- на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;
- на місцевому рівні - районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
- на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання;

У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити до зони радіоактивного забруднення, приймається Радою міністрів Автономної Республіки Крим та місцевими держадміністраціями на підставі висновку санітарно-епідеміологічної служби відповідно до прогнозованого дозового навантаження на населення або за інформацією суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі.

У невідкладних випадках, зокрема у разі безпосередньої загрози життю та здоров'ю населення, рішення про проведення екстреної евакуації населення приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а за його відсутності - керівник аварійно-рятувальної служби, який першим прибув у зону надзвичайної ситуації та має повноваження для прийняття таких рішень.

Органи з евакуації, їх склад та основні завдання

Значні обсяги, складність організації і проведення евакуаційних заходів висувають підвищені вимоги щодо створення органів з евакуації та їх своєчасній і якісній підготовці до проведення евакуації населення.

Для планування, підготовки та проведення евакуації у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністраціях, органах місцевого самоврядування та на об'єктах господарювання утворюються тимчасові органи з евакуації.

До тимчасових органів з евакуації належать:

- комісії з питань евакуації (республіканська, обласні, міські, районні у містах та інших населених пунктах і об'єктові)
- комісії з питань евакуації міністерств (відомств) і організацій;
- збірні пункти евакуації (ЗПЕ) міські і об'єктові;
- проміжні пункти евакуації (ПрПЕ);
- приймальні пункти евакуації (ППЕ) міські і об'єктові;
- оперативні групи (ОГ) (у невідкладних випадках);
- групи управління на маршрутах пішої евакуації населення;
- адміністрації пунктів посадки (висадки) населення на транспорт (з транспорту).

Персональний склад органів з евакуації визначається рішенням керівників відповідних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а на об'єктах - наказами керівників підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності і підпорядкування.

Особи, які перебувають у запасі і мають мобілізаційний припис до складу органів з евакуації не призначаються.

Склад комісій та інших органів з евакуації, а також їх функцій і права визначаються положенням про ці органи, які затверджуються керівниками місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і організацій відповідно.

Час на розгортання і підготовку органів з евакуації усіх рівнів до роботи не повинен перевищувати чотирьох годин з моменту отримання розпорядження про проведення евакуації.

Комісії з питань евакуації створюються у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністраціях, органах місцевого самоврядування та на об'єктах господарювання, де планується евакуація населення, робітників та службовців і відповідають за:

- розроблення і коригування планів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей на відповідному рівні;
- організацію і контроль розроблення планів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей у підвідомчих організаціях та на підвідомчих територіях;
- підготовку населення до здійснення заходів з евакуації;

- підготовку органів з евакуації до виконання завдань;
- здійснення контролю за підготовкою проведення евакуації;
- організація всебічного забезпечення заходів з евакуації і контроль за їх проведенням;
- приймання і розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей та першочергове життєзабезпечення евакуйованого населення;
- облік і забезпечення зберігання матеріальних і культурних цінностей.

Керівник комісії з питань евакуації та її персональний склад призначаються органом, за рішенням якого утворені органи з евакуації.

Як правило, комісії з питань евакуації очолюють, заступники керівників центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та організацій, які відповідають за планування, організацію, проведення евакуації, приймання і розміщення населення.

До складу комісій з питань евакуації призначаються особи із числа керівного складу центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та організацій, працівники підрозділів з питань надзвичайних ситуацій, транспортних органів, органів освіти, охорони здоров'я, спеціального забезпечення, внутрішніх справ, зв'язку та інші, представники військових комісаріатів, окрім осіб, які підлягають призову на військову службу по мобілізації.

Для розроблення планів і організації безпосереднього прийому, розміщення та забезпечення евакуйованого із зон надзвичайних ситуацій (далі - НС) населення, у безпечних районах до складу комісій з евакуації, формованих при органах місцевого самоврядування, можуть включатися представники місцевої адміністрації, а також підприємств, об'єднань, установ, організацій сфери матеріального виробництва або невиробничої сфери, незалежно від їхньої організаційно - правової форми (далі - об'єктів економіки).

На об'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих надзвичайних ситуацій, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісії з питань евакуації не утворюються, а призначається відповідальна особа, що виконує функції комісії.

Всі комісії з питань евакуації підпорядковуються безпосередньо керівникам відповідних органів виконавчої влади (суб'єктів господарювання) за рішенням яких утворені органи евакуації і працюють у тісній взаємодії з підрозділами з питань цивільного захисту Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації.

У безпечних районах комісії з питань евакуації органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та об'єкти розробляють плани прийому,

розміщення і першочергового життєзабезпечення евакуйованого населення, які також оформлюються у вигляді розділів плану реагування на надзвичайні ситуації.

У невідкладних випадках у складі комісій з питань евакуації утворюються оперативні групи, що розпочинають роботу з моменту прийняття рішення про проведення евакуації населення.

Завдання оперативних груп:

- оповіщення, збір, облік і організація посадки населення на транспорт за місцем перебування (за місцем проживання або роботи);
- розподіл населення по транспортних засобах, формування евакуаційних колон (ешелонів) і супровід їх за маршрутами евакуації;
- здійснення контролю за ходом проведення евакуації та інформування вищестоящих органів з евакуації;
- організація та підтримка громадського порядку у зоні їхньої відповідальності.

Збірні пункти евакуації (далі - ЗПЕ) призначаються для збору і реєстрації евакуйованого населення, формування евакуаційних колон і ешелонів, відправлення їх до пунктів посадки на транспорт та вихідні пункти руху пішки і відправлення евакуйованого населення у безпечні райони.

ЗПЕ розміщується поблизу залізничних станцій, морських і річкових портів, пристаней, поблизу маршрутів пішої евакуації, у місцях, що забезпечують умови для збору людей.

ЗПЕ забезпечуються прямим зв'язком з районною комісією з евакуації, адміністрацією пункту посадки на транспорт, вихідним пунктом руху пішки, комісії з питань евакуації, які розташовані у безпечних районах, а також транспортними органами.

Кількість ЗПЕ і їхня пропускна здатність визначається з урахуванням чисельності населення, яке евакуюється, кількості маршрутів евакуації, пунктів посадки на транспорт і інтенсивності відправлення з них автоколон, ешелонів, судів. Для розміщення ЗПЕ використовуються різні громадські будинки і споруди.

На ЗПЕ або у безпосередній близькості від нього для захисту населення підготовляються наявні захисні споруди (сховища, підвали та інші заглиблені приміщення), обладнуються найпростіші вкриття.

ЗПЕ створюється поблизу кожної станції (пункту) посадки на транспорт і маршруту евакуації пішим порядком для забезпечення відправлення із розрахунку один ЗПЕ - 5-6 поїздів за добу або комплектування та підготовки до маршу двох (по 500 чіл.) піших колон у годину. ЗПЕ повинен забезпечувати одночасне розміщення людей не менш чим на один поїзд (судно, колону).

Кожному ЗПЕ привласнюється порядковий номер.

До збірного пункту евакуації прикріплюються організації, працівники яких з непрацюючими членами сімей і рештою населення, яке не зайняте у виробництві, евакуйовується через цей збірний пункт евакуації.

За збірним пунктом евакуації закріплюється:

- об'єкти економіки;
- захисні споруди цивільної оборони (цивільного захисту), які розташовані неподалік;
- медичні установи;
- організації житлово-комунального господарства;
- пункти посадки, з яких організовується вивіз населення та маршрути пішої евакуації;

Для забезпечення роботи ЗПЕ призначається робочий апарат із числа співробітників територіальних органів виконавчої влади, установ і організацій, на базі яких розгортається ЗПЕ.

Приймальні пункти евакуації (далі - ППЕ) створюються для організації, приймання, обліку прибуваючих піших колон, евакуаційних ешелонів, автоколон з евакуйованим населенням, матеріальними і культурними цінностями з послідувачим їх відправленням до місць постійного (тимчасового) розміщення (зберігання) у безпечних районах.

Приймальні пункти евакуації (ППЕ) розгортаються у пунктах висадки евакуйованого населення. Місцями для розгортання ППЕ можуть бути школи, клуби та інші громадські і адміністративні будинки, що забезпечують тимчасове розміщення людей у будь-яку погоду, та можливість обігріву зимою.

На приймальних пунктах евакуації при необхідності обладнуються протирадіаційні укриття цивільного захисту для евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей, розгортаються медичні пункти.

В залежності від кількості населення, яке прибуває, і часу його прибуття на ППЕ передбачається організація харчування та постачання питної води. Для цього можуть бути використані стаціонарні пункти громадського харчування - їдальні, кафе тощо, а при їхній відсутності - рухомі пункти харчування.

Чисельність персоналу ППЕ визначається з урахуванням чисельності населення, яке прибуває при евакуації, і обсягу заходів щодо його забезпечення.

Негайна (невідкладна) евакуація населення із зон НС здійснюється, як правило, без розгортання ЗПЕ. Їх завдання у цих випадках покладаються на оперативні групи, за якими закріплюються відповідні адміністративно-територіальні одиниці.

Проміжні пункти евакуації (далі - ПрПЕ) створюються з метою:

- короточасного розміщення населення за межами зон можливих руйнувань у безпечних районах населених пунктів, які розташовані поблизу залізничних, автомобільних та водних шляхів сполучення і обладнаних протирадіаційними і протихімічними укриттями;

- реєстрації і проведення при необхідності дозиметричного і хімічного контролю, заміни одягу та взуття, або проведення їх спеціальної обробки, надання домедичної допомоги, санітарної обробки евакуйованого населення та відправлення його до безпечних районів розміщення.

Проміжні пункти евакуації (ПрПЕ) розгортаються на зовнішньому кордоні зони НС (радіоактивного забруднення (хімічного зараження) поблизу залізних і шосейних доріг, водних шляхів сполучення.

На ПрПЕ здійснюється пересадка населення із транспорту, що працював у зоні НС ("брудного транспорту"), на "чисті" транспортні засоби, які будуть здійснювати перевезення на незабруднені (незаражені) території.

Адміністрація пунктів посадки (висадки) формується із керівників і представників відповідних транспортних організацій, створюються з метою:

- забезпечення своєчасної подачі спеціального обладнання для перевезення людей транспортних засобів до місць посадки (висадки);
- організації посадки (висадки) населення на транспортні засоби;
- організації завантаження (розвантаження) матеріальних і культурних цінностей, які підлягають евакуації;
- забезпечення своєчасної відправки (прийняття) евакуаційних ешелонів, автоколон їх облік і інформування відповідних евакуаційних комісій.

Для забезпечення організованості та порядку серед населення, яке евакуйовується призначаються:

- під час перевезення населення залізничним і водним транспортом - начальники ешелонів;
- під час перевезення автомобільним транспортом - старші автомобільних колон.

Для організації руху піших евакуаційних колон створюються групи управління на чолі з начальниками маршрутів евакуації, які призначаються за рішеннями органів місцевого самоврядування (керівника відповідного евакуаційного органу) із числа відповідальних працівників дорожніх організацій.

До складу групи управління входять:

- ланка зв'язку - 3-4 особи;
- пости регулювання руху - 5-8 осіб;
- відділення забезпечення руху - 8-10 осіб.;
- медичний пост - 3 особи.

Основними завданнями груп управління на маршрутах евакуації та забезпечення руху пішим порядком є:

- організоване відправлення піших колон;
- організація охорони громадського порядку та забезпечення управління на маршруті;
- підготовка та підтримка маршруту у справному стані;
- ведення радіаційної та хімічної розвідки на маршруті;

- надання медичної допомоги у ході евакуації.

Працівники комісій з питань евакуації, збірних і приймальних пунктів, проміжних пунктів евакуації завчасно, у мирний час проходять навчання у відповідних учбово-методичних центрах з цивільного захисту і надзвичайним ситуаціям, на курсах цивільного захисту і тренуваннях по цивільного захисту.

Вказані працівники можуть залучатися до виконання своїх функціональних обов'язків при загрозі виникнення великомасштабних надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Збірні пункти евакуації, проміжні пункти евакуації та приймальні пункти евакуації забезпечуються зв'язком з районними, міськими, районними у містах, селищними, сільськими, об'єктовими комісіями з питань евакуації, пунктами посадки на транспортні засоби, вихідними пунктами руху пішки, з медичними і транспортними службами.

Основні заходи щодо підготовки та проведення евакуації

Для успішного проведення евакуації населення керівники комісій з питань евакуації заздалегідь організують та здійснюють комплекс основних заходів до яких відносяться:

- створення на регіональному, місцевому рівні та на об'єктах господарювання органів з евакуації та підготовки їх до виконання покладених на них завдань;
- розроблення плану евакуації населення;
- визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей;
- визначення станцій (портів, пристаней) у якості пунктів посадки-висадки населення, здійснення контролю за розвитком транспортних комунікацій і під'їзних шляхів до пунктів посадки-висадки та проміжним пунктам евакуації;
- здійснення контролю за резервуванням та розподілом усіх видів транспорту для забезпечення евакуаційних перевезень;
- вибір маршрутів евакуації;
- організація усіх видів розвідки;
- організація оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації;
- організації управління евакуацією (підготовка пунктів управління, засобів зв'язку та оповіщення, відпрацювання схем управління);
- організація медичного забезпечення населення у ході проведення евакуації;
- організація забезпечення санітарної обробки евакуйованого населення, спеціальної обробки транспорту та одягу;

- здійснення контролю за підготовкою безпечних районів для розміщення евакуйованого населення;
- життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях його безпечного розміщення;
- прийняття участі у командно-штабних навчаннях та об'єктових тренуваннях з питань евакуації;
- навчання населення діям під час проведення евакуації.

При загрозі виникнення надзвичайних ситуацій здійснюються наступні заходи:

- приводиться у готовність до розгортання підпорядковані органи з евакуації;
- уточнюється чисельність населення, яке підлягає евакуації та списки евакуйованих;
- уточнюються розрахунки на вивіз населення усіма видами транспорту;
- організовується підготовка маршрутів евакуації населення;
- здійснюється контроль за підготовкою транспорту до забезпечення евакуаційних заходів;
- готуються до розгортання ЗПЕ, ППЕ, ПрПЕ;
- здійснюється перевірка готовності системи зв'язку та оповіщення;
- здійснюється підготовка захисних споруд ЦЗ, що мають на ЗЕП;
- здійснюється підготовка до розгортання пунктів посадки-висадки для відправлення та приймання евакуйованого населення;
- здійснюється підготовка пунктів та місць розміщення у безпечних районах.

Після отримання розпорядження про евакуацію проводяться:

- доведення розпорядження про початок евакуації до підлеглих органів з евакуації та населення;
- уточнення порядку проведення запланованих заходів з евакуації з урахуванням обстановки, що склалася;
- уточнення порядку взаємодії між адміністративно-територіальними підрозділами у здійсненні заходів з евакуації;
- організація обліку та відправлення евакуйованого населення та контроль за евакуаційними потоками;
- контроль за своєчасним поданням транспорту до пунктів посадки та організація його роботи щодо виконання евакуаційних перевезень;
- контроль за розміщенням евакуйованого населення у безпечних районах.

Комісії з питань евакуації адміністративно-територіальних одиниць та об'єктів економіки, що розташовані у безпечних районах проводять наступні заходи щодо організації та керівництву евакуацією.

Заходи, що проводяться завчасно включають у себе:

- планування та розміщення населення, яке прибуває за евакуації;

- підготовку особового складу органів з евакуації;
- підготовку до розгортання приймальних пунктів та проміжних пунктів з евакуації;
- контроль за обладнанням станцій (портів, пристаней) у якості пунктів висадки населення;
- контроль за будівництвом під'їзних шляхів до пунктів висадки, приймальним та проміжним пунктам з евакуації;
- обладнання маршрутів евакуації, що проходять територією відповідних адміністративно-територіальних одиниць;
- контроль за підготовкою житла, медичних закладів, інших об'єктів інфраструктури для розміщення та першочергового життєзабезпечення населення, яке прибуває;
- підготовку до інформації та інструктування евакуйованого населення.

З отриманням розпорядження на евакуацію населення проводяться:

- організація прийому, обліку та відправлення в райони розміщення населення, що прибуває;
- організація усіх видів розвідки на маршрутах та у районах розміщення евакуйованого населення;
- організація дозиметричного контролю, санітарної обробки населення, спеціальної техніки та одягу;
- організація транспортного, інженерного та інших видів забезпечення;
- організація управління та зв'язку в ході евакуації.

При вирішенні питання проведення і забезпечення заходів з евакуації організовується взаємодія ДСНС, органів з евакуації з представниками командування ЗСУ за наступними напрямками діяльності:

- узгодження планів евакуації із заходами, що проводяться військовим командуванням;
- обмін інформацією про зміни обстановки;
- спільному використанню захисних споруд, пунктів спеціальної обробки, медичних закладів, пунктів заправлення пально-мастильними матеріалами;
- направленню у розпорядження штабів з ліквідації НС спеціальної техніки для ведення радіаційної та хімічної розвідки;
- плануванню, організації та проведенню евакуації сімей військовослужбовців, робітників, службовців та членів їх сімей військових частин і військових об'єктів, що розташовані у зонах НС природного та техногенного характеру;
- організацією, разом з органами МВС, спільної охорони громадського порядку при проведенні евакуації та регулювання руху на маршрутах евакуації.
- інші заходи.

Регіональні, територіальні, місцеві транспортні органи, міністерства, відомства та об'єкти господарювання, що мають у своєму розпорядженні транспортні засоби, виконують наступні завдання щодо забезпечення та проведення евакуаційних перевезень:

- участь в плануванні евакуаційних перевезень;
- забезпечення підготовки транспортних органів та транспорту для евакуаційних перевезень населення, а також пунктів посадки та висадки;
- організація матеріально-технічного забезпечення евакуаційних перевезень (обслуговування та ремонт транспортних засобів, забезпечення паливо-мастильними матеріалами);
- організація управління евакуаційними перевезеннями та здійснення його разом із відповідними органами з евакуації;
- здійснення підготовки до спеціальної обробки транспортних засобів.

Регіональні, територіальні місцеві органи охорони здоров'я проводять заходи з організації медичного забезпечення евакуації, які включають в себе:

- планування медичного забезпечення евакуації;
- підготовку медичних закладів та формувань до медичного забезпечення евакуації;
- підготовку до надання домедичної допомоги евакуйованому населенню на ЗПЕ, маршрутах евакуації приймальних та проміжних пунктів евакуації та у районах розміщення.

Регіональні, територіальні, місцеві органи з будівництва та експлуатації автомобільних доріг мають наступні завдання:

- участь у плануванні дорожнього забезпечення евакуаційних перевезень;
- забезпечення підготовки та утримання закріплених за ними автомобільних доріг, мостів, переправ та інших інженерних споруд на маршрутах евакуації;
- створення необхідних запасів матеріально - технічних засобів для ремонту та відновлення доріг та дорожніх споруд;
- формування загонів, команд для виконання робіт з відновлення, будівництва доріг і мостів.

Регіональні, територіальні та місцеві будівельні органи, будівельні підрозділи інших міністерств, відомств, комерційні будівельні організації забезпечують заходи з інженерної розвідки, обладнанню ЗПЕ, ППЕ, ПрПЕ, пунктів посадки та висадки, захисних споруд, підготовці приміщень для розміщення евакуйованого населення, а також будівництву об'єктів для його обслуговування.

Загальний порядок проведення евакуації

На все населення, яке підлягає евакуації, за місцем проживання (у житлово-експлуатаційних органах), на підприємствах, в установах і

організаціях складаються евакуаційні списки. Не зайняті у виробництві (не працюючі) члени сімей робітників та службовців, включаються у списки за місцем роботи голови сім'ї.

Евакуаційні списки складаються завчасно і уточнюються при періодичному корегуванні планів евакуації, а також при введенні режиму підвищеної готовності (при загрозі виникнення НС).

Списки складаються в 3-х примірниках:

- перший залишається на об'єкті або в житлово-експлуатаційній організації;
- другий - з одержанням розпорядження на проведення евакуації направляється на ЗПЕ (в оперативну групу) і після завершення вивозу (виводу) населення передається у відповідну комісію з питань евакуації;
- третій - з початком вивозу (виводу) евакуйованого населення направляється в комісію з питань евакуації району розміщення.

Евакуаційні списки і паспорти є основними документами для обліку, розміщення і забезпечення евакуйованого населення.

Розміщення евакуйованого населення планується здійснювати, як правило, у межах своїх адміністративно-територіальних утворень.

При відсутності необхідних умов для розміщення евакуйованого населення у межах своїх адміністративно-територіальних утворень, воно може бути розміщене на територіях сусідніх адміністративно-територіальних утворень за узгодженням з відповідними главами адміністрацій.

Райони розміщення повинні відповідати наступним основним вимогам:

- забезпечувати безпеку населення від уражувальних факторів джерела НС (повинні бути поза зонами їхньої дії);
- забезпечувати необхідні умови для відпочинку та життя людей (за першочерговими видами життєзабезпечення);
- відповідати санітарно-епідеміологічним вимогам.

З урахуванням цих вимог кожному підприємству, установі або організації завчасно призначається район розміщення, що може включати (для великих об'єктів економіки) кілька населених пунктів.

Закріплені за об'єктами економіки райони розміщення ретельно вивчаються і освоюються. У них організовується ремонт доріг, мостів, улаштування джерел водопостачання, виявляється наявність захисних споруд (ПРУ, підвалів, льохів тощо). Для короткочасного розміщення евакуйованого населення використовуються службово-побутові приміщення, клуби, пансіонати, лікувально-оздоровчі установи, туристичні бази, будинку відпочинку, санаторії тощо.

При нестачі придатної для житла площі можливе будівництво землянок, для чого завчасно підбираються відповідні земельні ділянки, будівельні матеріали, визначаються будівельні організації, на які буде покладене їхнє будівництво.

У літню пору, особливо в південних районах, можливо короткочасне розміщення людей у наметах.

Райони розміщення евакуйованого населення, а також приміщення (будинки) і маршрути евакуації повинні бути погоджені з органами військового командування - військкоматами, начальниками гарнізонів.

З отриманням рішення (сигналу) про проведення евакуації керівники центральних, місцевих органів виконавчої влади, керівники об'єктів господарювання ставлять задачі головам комісій з питань евакуації на проведення евакуації населення відповідно до відпрацьованих Планів та обстановки, що склалася.

Голови комісій з питань евакуації уточнюють завдання керівникам об'єктів господарювання, щодо проведення заходів з евакуації, контролюють (через посадових осіб комісії з питань евакуації) стан оповіщення населення, його збору, формування колон (через начальників маршрутів), забезпечують переміщення їх до пунктів евакуації, а також разом із структурними підрозділами транспортного забезпечення - готовність транспортних засобів до перевезень, уточнюють порядок їх використання, підтримують постійний зв'язок з начальниками маршрутів та з органами виконавчої влади безпечних районів, інформують їх про хід евакуації.

Оповіщення центральних органів влади Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування і організацій, а також населення щодо проведення евакуації проводиться з використанням усіх схем оповіщення, мережі зв'язку, засобів радіомовлення і телебачення із залученням у разі потреби сил і засобів органів МВС. При оповіщенні населення (працівників) повідомляється час прибуття на ЗПЕ.

У райони розміщення органів з евакуації та населення, яке підлягає евакуації, направляються представники комісій з питань евакуації для вирішення питань приймання, розміщення і життєзабезпечення евакуйованого населення.

Об'єктові комісії з питань евакуації:

- організують оповіщення, реєстрацію та облік населення, уточнюють дані про транспортні засоби, що виділяються об'єктові, термін їх подачі, маршрути та порядок руху;
- видають начальникам піших і транспортних колон витяги із схем маршрутів, забезпечують засобами зв'язку та інструктують їх;
- організують і контролюють посадку евакуйованого населення на транспортні засоби і відправку колон;
- надають необхідну інформацію органам виконавчої влади у безпечних районах;
- інформують районні евакуаційні комісії про хід евакуації.

Керівники житлово-експлуатаційних організацій здійснюють оповіщення непрацюючого населення про порядок проведення евакуації, разом з працівниками органів внутрішніх справ та охорони здоров'я забезпечують

прибуття на збірні евакуаційні пункти громадян, які з поважних причин не можуть самостійно прибути на ці пункти.

Начальники збірних пунктів евакуації уточнюють з керівниками підприємств та організацій чисельність евакуйованого населення і порядок його відправлення, організують реєстрацію та облік населення, формують піші і транспортні колони, здійснюють посадку населення на транспортні засоби, доповідають евакуаційній комісії району, міста, району у місті про його відправлення та інструктують начальників ешелонів і старших колон, організують надання медичної допомоги евакуйованому населенню, охорону громадського порядку.

Евакуація особового складу збірних пунктів евакуації організовується після проведення евакуаційних заходів згідно з окремим рішенням керівника відповідного органу виконавчої влади.

Керівник органу виконавчої влади і комісія з питань евакуації безпечного району, організують підготовку пунктів висадки, розгортають приймальний пункт евакуації, уточнюють кількість прибулих і порядок подачі транспортних засобів для їх вивезення з пунктів висадки, а також з проміжних пунктів евакуації до пунктів розміщення, контролюють роботу керівників об'єктів безпечних районів з прийому і розміщення евакуйованого населення.

У разі оголошення евакуації громадяни самостійно на міських транспортних засобах, які у цей період працюють цілодобово, прибувають на визначені збірні пункти евакуації і проходять реєстрацію. Працівники цих пунктів розподіляють громадян, які підлягають евакуації, за транспортними засобами, інструктують їх і та забезпечують посадку на транспортні засоби. Населення, яке підлягає евакуації пішим порядком, формується у колони та виводиться на вихідні пункти пішки.

Інформаційне забезпечення евакуйованого населення про порядок дій у різних ситуаціях та про оперативну обстановку здійснюється уповноваженим органом з питань надзвичайних ситуацій і евакуаційним органом з використанням для цього системи оповіщення, засобів радіомовлення і телебачення та із залученням у разі потреби сил і засобів органів МВС.

Евакуйовані громадяни повинні мати при собі паспорт, військовий квиток, документ про освіту, трудову книжку або пенсійне посвідчення, свідоцтво про народження, гроші і цінності, продукти харчування і воду на 3 доби, постільну білизну, необхідний одяг і взуття загальною вагою не більш як 50 кілограмів на кожного члена сім'ї. Дітям дошкільного віку вкладається у кишеню або пришивається до одягу записка, де зазначається прізвище, ім'я та по батькові, домашня адреса, а також ім'я та по батькові матері і батька.

При розосередженні працівників організацій, а також непрацюючих членів їх сімей розміщують у найбільших до кордонів населених пунктів районах позаміської зони, розташованих поблизу залізничних, автомобільних і водних шляхів.

При неможливості спільного розміщення членів сімей зазначених працівників, вони розміщуються поблизу до цих районів населених пунктів позаміської зони.

У виняткових випадках за рішенням керівника органа виконавчої влади дозволяється розміщувати розосереджених працівників організацій у населених пунктах, розташованих у зонах можливих слабких руйнувань.

Райони розміщення працівників організацій, які перенесли виробничу діяльність у позаміську зону, а також непрацюючих членів їх сімей виділяються за районами розміщення розосереджуваних працівників організацій.

Непрацююче і не зайняте у виробництві населення і особи, які не є членами сімей працівників організацій, які продовжують свою діяльність у воєнний час, розміщується у віддалених окремих безпечних районах порівняно з районами, в яких розміщуються працівники вказаних організацій.

Перевезення населення на відстань до 100 км. виконується, як правило, автотранспортом, місцевими і приміськими поїздами, повітряними, морськими і річковими судами.

Перевезення населення на відстань більше 100 км.- залізничним транспортом, повітряними, морськими і річковими судами.

На міжнавігаційний період евакуаційні перевезення, які здійснюються водним транспортом, повинні дублюватися автомобільним або залізничним транспортом.

Транспортне забезпечення евакуаційних перевезень покладається на центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації і організації, які мають автомобільний, залізничний, водний і повітряний транспорт.

Перевезення матеріальних і культурних цінностей здійснюється, як правило, автотранспортом, а також залізничним, повітряним і водним транспортом центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування і організацій, у впорядкуванні яких знаходяться зазначені матеріальні і культурні цінності. При відсутності необхідних транспортних засобів допускається залучення транспортних засобів інших організацій, а також громадян - власників транспортних засобів відповідно до законодавства.

Евакуйоване населення у позаміській зоні розміщується у межах адміністративних кордонів органів виконавчої влади з урахуванням місцевих умов.

Кожній організації, які переносять свою діяльність у позаміську зону, завчасно (у мирний час) визначається виробнича база і виділяється центральними органами виконавчої влади, місцевими державними адміністраціями і органами місцевого самоврядування район (пункт) розміщення у позаміській зоні.

При відсутності позаміської зони на території своєї області (Автономної Республіки Крим) по узгодженню з органами виконавчої влади

сусідніх областей можливе виділення позаміської зони на територіях цих областей (Автономної Республіки Крим).

Райони розміщення населення у позаміській зоні узгоджуються з місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування, органами військового управління і мобілізаційними підрозділами Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Аналогічний порядок розповсюджується на закріплення позаміської зони для розміщення і зберігання матеріальних і культурних цінностей, які підлягають евакуації у безпечні райони.

Евакуйоване населення розміщується в житлових громадських і адміністративних будинках, які в зимовий період опалюються, незалежно від форм їх власності і відомчої підпорядкованості, санаторіях, пансіонатах, будинках відпочинку, дитячих оздоровчих таборах, крім тих, які мають мобілізаційне призначення, в опалювальних будинках дачних кооперативів і садівничих товариств на основі ордерів (розпоряджень), які видаються органами місцевого самоврядування у відповідності із законодавством України.

Для розміщення співробітників центральних органів виконавчої влади і членів їх сімей плануються у першу чергу фонди відповідних центральних органів виконавчої влади, які розподіляються згідно з відомчими нормативними документами за узгодження з відповідними керівниками.

Для організації медичного забезпечення в районах масового розміщення евакуйованого населення використовують стаціонарні медичні установи різного профілю, крім призначених для розгортання спеціальних формувань охорони здоров'я, або розгортаються нові.

Для розміщення і зберігання матеріальних і культурних цінностей у безпечні райони завчасно визначаються приміщення або будуються спеціальні сховища, які відповідають необхідним вимогам.

Заходи з евакуації плануються, забезпечуються і проводяться у взаємодії з органами військового управління.

Евакуація населення у безпечні райони планується, забезпечується і проводиться у взаємодії з мобілізаційними підрозділами місцевих органів виконавчої влади (органів місцевого самоврядування) і органами військового управління та погоджуються з заходами (планами) по переведенню економіки держави на роботу в умовах воєнного часу, мобілізаційного розгортання військ, військових формувань, спеціальних формувань охорони здоров'я в частині використання транспорту і транспортних комунікацій, матеріально-технічних засобів, забезпечення людськими ресурсами, фінансуванням, а також вирішення питань розміщення населення, яке евакуйоване у позаміську зону і забезпечення його життєдіяльності.

Планування, підготовка і проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей здійснюється з урахуванням заходів з евакуації населення (розосередженню працюючого персоналу організацій, які продовжують свою діяльність в містах та інших населених пунктах

віднесених до груп цивільного захисту) у частині використання транспорту і транспортних комунікацій, забезпечення фінансовими, матеріальними і людськими ресурсами, а також розміщення і життєзабезпечення евакуйованого населення в безпечних районах.

Планування, підготовка і проведення евакуації здійснюється з питань:

- виділення транспортних комунікацій і транспортних засобів;
- виділення сил і засобів для спільного регулювання руху на маршрутах евакуації, забезпечення охорони громадського порядку та зберігання матеріальних і культурних цінностей;
- забезпечення радіаційної, хімічної, біологічної, інженерної і протипожежної розвідки;
- виділення сил і засобів для забезпечення радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного захисту населення, санітарно - протиепідемічних і лікувально-профілактичних заходів;
- узгодження переліку безпечних районів для розміщення населення, місць розміщення і зберігання матеріальних і культурних цінностей;
- можливості використання військових містечок та майна, що залишається військами, обладнання для розміщення і першочергового життєзабезпечення евакуйованого населення.

Евакуація населення у безпечні райони у мирний час проводиться шляхом вивозу частини населення усіма видами транспорту, що є на відповідній адміністративній території незалежно від форм власності і відомчої належності, які залучаються у відповідності із законодавством України і не задіяні військовими органами управління, іншими особливо важливими перевезеннями за мобілізаційними планами, з одночасним виводом решти населення пішки.

Піші колони формуються за об'єктами господарювання, чисельність колони не перевищує 1000 чоловік. Швидкість руху колони планується 2-3 км/год., дистанція між колонами до 500 метрів. Величина добового переходу може складати 20 - 30 км, При здійсненні маршу пішки призначаються привали:

- малі привали призначаються кожні 1-1,5 години руху терміном 10-15 хвилин;
- великі привали - на початку другої половини добового переходу, як правило за межами зон (районів) можливих негативних факторів надзвичайної ситуації на 2- 3-години для прийому їжі та відпочинку.

Евакуація матеріальних і культурних цінностей у безпечні райони здійснюється транспортними засобами центральних органів влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування і організацій у розпорядженні яких знаходиться матеріальні і культурні цінності, які підлягають евакуації.

Якщо необхідних транспортних засобів недостатньо або вони відсутні, дозволяється залучати транспортні засоби інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого

самоврядування і організацій, транспортні засоби які не залучаються для виконання військових, інших особливо важливих перевезень відповідно до мобілізаційних планів, а також евакуації населення.

З метою евакуації матеріальних і культурних цінностей формуються спеціальні колони, які супроводжують співробітники органів внутрішніх справ України і особами, відповідальними за збереження цих цінностей на маршрутах евакуації.

Евакуація населення, матеріальних і культурних цінностей у безпечні райони фінансується:

- у центральних органах виконавчої влади та підлеглих їм бюджетних установ - за рахунок коштів державного бюджету;
- в Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій і підпорядкованих бюджетних організаціях за рахунок місцевих бюджетів;
- в організаціях - за рахунок власних коштів.

Заходи по підготовці до евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей фінансуються:

- у центральних органах виконавчої влади та підлеглих їм бюджетних установ - за рахунок коштів державного бюджету;
- в Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій і підпорядкованих бюджетних організаціях за рахунок місцевих бюджетів;
- в самостійних організаціях, не залежно від форм власності - за рахунок власних коштів.

Після завершення планових заходів комісії з питань евакуації організовують взаємодію з органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів виконавчої влади і надають допомогу місцевим органам влади щодо обліку, життєзабезпечення і працевлаштування евакуйованого населення, а також з обліку, розміщення і забезпечення збереження евакуйованих матеріальних і культурних цінностей.

У залежності від чисельності населення, віддаленості районів евакуації, кліматичних умов, характеристик місцевості, розвитку дорожньої мережі і наявності транспорту, евакуація із міст та інших населених пунктів, віднесених до груп цивільного захисту, повинна завершуватися у встановлені терміни з моменту отримання розпорядження (сигналу) щодо початку її проведення.

Для міст з чисельністю населення більше 1.0 млн. чоловік, а також для інших міст із яких за місцевих умов неможливо провести евакуацію у вказані терміни, порядок евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей та терміни її проведення можуть бути змінені за узгодженням з ДСНС України.

Час завершення прийому, розміщення і проведення організаційних заходів щодо першочергового життєзабезпечення евакуйованого населення у позаміській зоні рахується моментом закінчення евакуації населення.

Керівництво проведенням заходів з евакуації здійснюється із завчасно створених міських і позаміських пунктів управління забезпечених у необхідних обсягах каналами та засобами зв'язку, а також лініями прив'язки до мережі зв'язку загального користування.

Органи з евакуації підприємств, установ та організацій, призначення, склад та основні завдання

На керівників суб'єктів господарювання покладається організація проведення евакуації та підготовка районів для розміщення населення та його життєзабезпечення.

Для планування, підготовки і здійснення евакуації, прийняття та розміщення населення (працівників), на підприємствах, установах та організаціях незалежно від форми власності і підпорядкування, наказами відповідних керівників **створюються органи з евакуації:**

- комісії з питань евакуації;
- збірні пункти евакуації (ЗПЕ);
- проміжні пункти евакуації (ПрПЕ);
- приймальні пункти евакуації (ППЕ).

Комісія з питань евакуації підприємства, установи та організації (далі – об'єкта) призначена для організації планування, безпосередньої підготовки, проведення та всебічного забезпечення у межах наданих повноважень, заходів з евакуації при надзвичайних ситуаціях мирного часу та у воєнний час.

Комісії з питань евакуації підприємств, установ та організацій відповідають за безпосереднє планування підготовку, організацію та здійснення евакуації працівників та їх сімей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації.

Комісії з питань евакуації об'єкта здійснюють:

- планування та організацію евакуації працівників підприємств, установ та організацій та членів їх сімей;
- визначення та підготовку бази для розміщення працівників підприємств, установ та організацій і членів їх сімей та їхнє життєзабезпечення у безпечних районах;
- контроль за підготовкою та проведенням заходів з евакуації об'єкта.

Адміністрація органів з евакуації призначаються з числа керівного складу та співробітників (працівників), об'єктів, на базі яких створюються ці органи.

Об'єктову комісію з питань евакуації очолює, як правило, один із заступників директора (керівника) підприємства, установи, організації. До складу об'єктової комісії з питань евакуації призначаються начальники основних служб (відділів), начальники цехів або їхніх заступників.

На об'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих надзвичайних ситуацій, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісії з питань евакуації не утворюються, а призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії.

До складу об'єктової комісії з евакуації можуть входити групи:

- обліку евакуйованого населення і інформації (2-3 особи);
- організації збору та відправлення евакуйованих (4-5 осіб);
- супроводження евакуйованих (начальники ешелонів, старші автоколон, піших колон) (4-5 осіб);
- забезпечення зустрічі та розміщення евакуйованих (2-4 особи);
- вивезення майна об'єкта та матеріально-технічного забезпечення заходів евакуації; (4-5 осіб);
- зв'язку та оповіщення (1-2 особи);

представники комісії з питань евакуації:

- на ЗПЕ;
- на пунктах (станціях) посадки.

Основні завдання комісії з питань евакуації:

- планування, підготовка та здійснення евакуації працівників (населення) у разі загрози або виникнення НС мирний або воєнний час;
- планування та розміщення евакуйованих працівників об'єкта та членів їх сімей у безпечних районах та організація прийняття евакуйованих, які прибувають з інших областей, міст і об'єктів;
- підготовка працівників та членів їх сімей до проведення заходів з евакуації;
- підготовка підпорядкованих органів з евакуації до виконання завдань за призначенням;
- організація оповіщення працівників та членів їх сімей про початок евакуації у разі виникнення НС;
- визначення зон можливих надзвичайних ситуацій на території об'єкту;
- визначення безпечних районів розміщення евакуйованих працівників і членів їх сімей і надання пропозиції відповідному керівнику щодо закріплення цих районів за об'єктом (за погодженням з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування безпечних районів);
- підготовка безпечних районів для розміщення евакуйованих працівників та членів їх сімей;
- оцінка обстановки, що склалася у наслідок виникнення НС та підготовка пропозицій керівнику об'єкта для прийняття рішення відносно проведення евакуації працівників та населення;
- організація евакуації працівників та членів їх сімей і вивозу матеріальних цінностей;
- залучення до виконання заходів з евакуації сил та засобів спеціалізованих служб цивільного захисту та координація їх дій;

- контроль за підготовкою та розподілом усіх видів транспортних засобів для забезпечення евакуаційних перевезень;
- визначення станцій, портів для посадки (висадки) працівників та членів їх сімей, маршрутів руху евакуйованих транспортними засобами та пішки;
- організація прийняття евакуйованих та ведення його обліку;
- контроль за розміщенням та організацією життєзабезпечення евакуйованих працівників та членів їх сімей;
- взаємодія з іншими органами управління та силами цивільного захисту відносно організації та здійснення заходів з евакуації на території Автономної Республіки Крим, області, міста, району;
- організація інформаційного забезпечення.

Основні завдання комісії з питань евакуації об'єкта .

У режимі повсякденної діяльності:

- розроблення спільно з підрозділом з питань ЦЗ об'єкта та щорічне уточнення плану евакуації робітників, службовців і членів їх сімей;
- розроблення і здійснення заходів щодо освоєння закріпленого району (пункту) розміщення у безпечному районі (поза зоною дії ура жальних факторів джерела НС), підготовка поквартирної схеми розміщення робітників, службовців і членів їх сімей;
- підготовка пропозицій керівнику об'єкта щодо складу адміністрації ЗПЕ, призначення начальників ешелонів, старших автомобільних колон;
- організація підготовки особового складу, який включений до складу адміністрації ЗПЕ, начальників (старших) евакуаційних ешелонів і колон.

У режимі підвищеної готовності:

- уточнення плану евакуації, а також списків робітників, що евакууються, службовців і членів їх сімей;
- організація підготовки до розгортання та розгортання ЗПЕ, приведення у готовність наявних захисних споруд ЦЗ;
- уточнення з комісіями з питань евакуації у безпечному районі (поза зоною дії вражаючих факторів джерела НС) порядку прийому, розміщення та забезпечення робітників, службовців об'єкта і членів їх сімей;
- підготовка об'єкту до припинення виробничої діяльності.

З одержанням розпорядження на проведення евакуації населення:

- оповіщення робітників та службовців об'єкта про початок евакуації, часу прибуття їх і членів їх сімей на ЗПЕ.
- здійснення заходів щодо припинення виробничої діяльності об'єкта економіки;

- постановка завдання начальникам ешелонів, старшим автоколон, вручення їм списків евакуйованого населення, яке увійшло у склад колони;
- організація взаємодії із транспортними органами, що виділяють транспортні засоби для вивозу робітників, службовців об'єктів і членів їх сімей у безпечний район (поза зоною дії вражаючих факторів джерела НС);
- ведення обліку і доповідь керівнику об'єкта та районній (міській) комісії з питань евакуації про кількість вивезених у безпечний район (поза зоною дії вражаючих факторів НС) робітників, службовців і членів сімей (за часом, видам транспорту);
- забезпечення захисту населення на ЗПЕ, пунктах посадки, на ППЕ;
- організація та підтримання взаємодії з комісіями з питань евакуації у безпечному районі (поза зоною дії вражаючих факторів джерела НС), при необхідності висилає туди своїх представників.

Збірні пункти евакуації

ЗПЕ на об'єктах створюються за наказами керівників об'єктів.

До складу адміністрації ЗЕП входять:

- начальник збірного евакуаційного пункту;
- заступник начальника збірного евакуаційного пункту;
- група реєстрації та обліку (4-6 осіб);
- група комплектування колон, ешелонів і їх відправлення в безпечні райони (4-6 осіб);
- група охорони громадського порядку (2-3 особи);
- медичний пункт (3 особи);
- кімната матері і дитини (2-3 особи);
- комендант.

ЗПЕ безпосередньо підпорядковується голові комісії з питань евакуації міністерства (відомства), міста (району), об'єкта, а з внутрішніх питань керівнику об'єкта, на базі якого його створено.

ЗПЕ присвоюється порядковий номер, за ним закріплюються об'єкти, працівники та члени їх сімей які будуть евакуйовуватися через цей ЗПЕ.

ЗПЕ розгортаються в будівлях громадського призначення за рішенням центральних і місцевих органів виконавчої влади, наказами керівників об'єктів на період проведення евакуації працівників та членів їх сімей.

Основні завдання ЗЕП:

- відповідно до підпорядкування підтримання зв'язку з евакуаційної комісією міністерства (відомства) області, міста, району, об'єкта, які закріплені за ЗПЕ, транспортними органами, вихідними пунктами пішохідних маршрутів;

- інформування голови евакуаційної комісії про час прибуття працівників та членів їх сімей на ЗЕП і час відправлення їх в безпечні райони (пункти);
- ведення обліку евакуйованих працівників та членів їх сімей які вивозяться всіма видами транспортних засобів та виводиться пішим порядком;
- у встановлені терміни доповідати голові комісії з питань евакуації про хід відправлення евакуйованих працівників та членів їх сімей у безпечні райони (пункти);
- надання необхідної медичної допомоги хворим, які перебувають на ЗПЕ;
- організація охорони громадського порядку на ЗПЕ;
- забезпечення укриття працівників та членів їх сімей в захисних спорудах.

Під час повсякденної діяльності:

- розроблення документів, необхідних для керівництва під час підготовки та проведення заходів з евакуації;
- розроблення календарного плану роботи ЗПЕ на період підготовки та проведення заходів з евакуації;
- ведення обліку та уточнення працівників та членів їх сімей об'єктів, які приписані до ЗПЕ і підлягають евакуації;
- збір та уточнення відомостей про виділення транспортних засобів, час їх подачі на пункти посадки;
- уточнення схеми зв'язку та оповіщення при проведенні заходів з евакуації;
- уточнення відомостей про начальників ешелонів поїздів (суден) і начальників автомобільних і піших колон;
- проведення занять і тренувань з особовим складом ЗПЕ з метою підготовки їх до дій під час проведення заходів з евакуації.

З отриманням розпорядження про початок проведення евакуації працівників та членів їх сімей:

- встановлення зв'язку з комісією з питань евакуації і з приписаними до ЗПЕ об'єктами;
- доповідь голові комісії з питань евакуації об'єкта про початок та хід евакуації працівників та членів їх сімей ;
- уточнення графіка подачі транспортних засобів на пункти посадки і графіка виведення піших колон;
- ведення обліку прибуття евакуйованих працівників та членів їх сімей на ЗПЕ за підрозділами об'єкта;
- розподіл людей по вагонах (суднах), машинам, колонам і спрямування їх на станції посадки і вихідні пункти;

- доповідь районної, міської евакуаційної комісії безпечного району про час відправлення евакуйованих працівників та членів їх сімей і його кількості.

У разі виникнення аварій, катастроф на вибухово-, пожежо-, хімічно-, радіаційно-небезпечних об'єктах, стихійного лиха, евакуація населення (працівників) може здійснюватися без розгортання збірних пунктів евакуації. Їх завдання в цих випадках покладається на оперативні групи.

До складу оперативних груп входять представники груп обліку та реєстрації збірних пунктів евакуації, транспортного забезпечення, охорони громадського порядку та охорони здоров'я.

Приймальні пункти евакуації

ПЕП створюються за рішенням голови райдержадміністрації безпечного району для зустрічі, прийняття евакуйованого населення (працівників) та організації відправлення його в безпечні пункти розміщення. ППЕ можуть бути створені на базі підприємств, установ та організацій, або із залучення їх представників та засобів до виконання завдань.

Основні завдання ППЕ:

- зустріч прибуваючих поїздів, суден, автомобільних і піших колон;
- забезпечення організованої висадки та розміщення евакуйованого населення (працівників);
- організація відправлення евакуйованого населення (працівників) автомобільним транспортом і пішим порядком в пункти його розміщення;
- організація надання медичної допомоги евакуйованому населенню (працівникам);
- забезпечення громадського порядку в пунктах висадки;
- укриття евакуйованого населення (працівників) при необхідності;
- доповідь голові евакуаційної комісії безпечного району про час прибуття, кількості населення (працівників), яке прибуло, та відправлення його до пунктів (місць) розміщення.

До складу приймального пункту евакуації входять:

- начальник ППЕ;
- заступник начальника ПЕП;
- група зустрічі, прийняття та тимчасового розміщення евакуйованого населення (2-3 особи);
- група відправлення та супроводу евакуйованого населення (працівників) до пункту розміщення (3-4 особи);
- група охорони громадського порядку (2-3 особи);
- група забезпечення (2-3 особи);
- медичний пункт (1-2 особи);
- відповідальний кімнати матері і дитини (1 особа);

- відповідальний столу довідок (1 особа).

Проміжні пункти евакуації

ПрПЕ створюються за рішенням голови облдержадміністрації для проведення евакуації населення (працівників) із зон можливого радіоактивного або хімічного забруднення.

Для організації ПрПЕ можуть залучатися об'єкти економіки (господарювання) які розташовані у зонах можливого радіоактивного або хімічного забруднення відповідно до профілю діяльності.

Основні завдання ПрПЕ:

- облік, реєстрація населення, яке прибуває із забруднених зон;
- дозиметричний і хімічний контроль;
- проведення санітарної обробки евакуйованого населення (працівників) і при необхідності надання медичної допомоги хворим;
- відправлення евакуйованих до безпечних районах (пунктів) розміщення;
- проведення при необхідності заміни або спеціальної обробки забрудненого одягу та взуття;
- організація пересадки евакуйованих з транспорту, який рухався по забрудненій місцевості, на "чистий" транспорт;
- забезпечення громадського порядку на пункті;
- доповідь голові комісії з питань евакуації області про час прибуття, кількість населення (працівників), яке прибуло на ПрПЕ та відправлення його в безпечні райони;

До складу ПрПЕ входять:

- начальник, заступник начальника, комендант ПрПЕ;

групи:

- охорони громадського порядку (2-3 особи);
- регулювання руху (3-4 особи);
- реєстрації та обліку (1-2 особи);

пункти:

- медичний (1-2 особи);
- санітарно-миючий (2-3 особи);
- харчування (1-2 особи);
- заправки паливом (1-2 особи);
- пост дозиметричного контролю (1-2 особи).

Особливості проведення евакуаційних заходів на об'єктах економіки (господарювання) розташованих у зонах можливого виникнення надзвичайних ситуацій

На об'єктах економіки, розташованих у зонах можливого виникнення НС при загрозі виникнення техногенних аварій і стихійних лих комісіями з питань евакуації проводяться ряд заходів з організації та здійснення евакуації.

Завчасно здійснюється:

- планування евакуації;
- навчання та інструктування персоналу та членів їх сімей;
- підготовка особового складу органів з евакуації;
- рекогностирування маршрутів евакуації;
- підготовка разом із адміністрацією району розміщення для прийому та всебічного забезпечення евакуйованого населення.

При загрозі виникнення техногенних аварій та стихійних лих здійснюється:

- підготовка до припинення виробничої діяльності, зупинці та консервуванню обладнання;
- перевірка готовності до роботи системи зв'язку та оповіщення щодо забезпечення заходів з евакуації;
- уточнення плану заходів з евакуації та списків населення, яке підлягає евакуації;
- розгортання роботи комісії з евакуації;
- здійснення контролю за приведенням у готовність захисних споруд ЦЗ у пунктах збору.

З отриманням розпорядження на проведення евакуації здійснюються:

- оповіщення та забезпечення збору робітників, службовців і членів їх сімей;
- введення в дію плану евакуації робітників, службовців і членів їх сімей;
- припинення виробничої діяльності, зупинка та консервування устаткування;
- проведення заходів, спрямованих на забезпечення евакуації і її здійснення.

Евакуаційні заходи можуть початися негайно при загрозі або виникненні НС. Вид і характер евакуації залежать від багатьох факторів: наявності часу після одержання сигналу оповіщення, ступеня небезпеки для життя людей, тривалості впливу загрозливих факторів НС тощо.

З урахуванням аналізу і оцінки обстановки що склалася можуть бути прийняті рішення:

- проведення евакуації усередині об'єкта (переміщення людей з будинку в будинок, з нижніх поверхів на верхні або навпаки, укриття у захисних спорудах);
- виведення персоналу за межі об'єкта;

- застосування комбінованого методу (наприклад, укриття людей на нижніх поверхах з наступним виведенням за межі об'єкта).

Найбільш складний в організаційному відношенні, але більше ефективний вид евакуації - виведення людей за межі об'єкта у безпечне місце.

Для його здійснення завчасно, протягом року, проводяться підготовчі заходи, до числа яких відносяться:

- складання планів евакуації об'єкта та у його структурних підрозділах;
- підготовка системи пунктів тимчасового розміщення і тривалого проживання населення, виведеного із зон НС;
- підготовка людей до евакуації. Здійснюється шляхом проведення спеціальних занять як безпосередньо на об'єктах, так і за місцем проживання, а також залучення громадян до тренувань і навчань.

Пункти тимчасового розміщення (ПТР) і тривалого проживання (ПТП) створюються рішенням голови адміністрації міста (району) і призначаються для тимчасового розміщення (або тривалого проживання) населення, що відселяється з небезпечних зон при погрозі або виникненні НС.

При погрозі або виникненні НС особовий склад формувань залишається, як правило, на об'єкті, оснащується засобами індивідуального захисту, приладами та інструментом і негайно приступає до проведення аварійно - рятувальних та інших невідкладних робіт.

При проведенні заходів з евакуації виникає необхідність зупинки виробництва. Зупинка виробництва проводиться таким чином, щоб не допустити виникнення додаткових аварійних ситуацій.

Заходи щодо безаварійної зупинки виробництва в екстрених випадках розробляються завчасно, для чого кожний об'єкт повинен мати спеціальний графік.

На період евакуації та зупинки виробництва вводиться посилений режим охорони об'єкта і структурних підрозділів. При неможливості, за умовами технології, зупинити виробництво, залишають чергові зміни (розрахунки), які забезпечуються засобами індивідуального захисту.

Маршрути евакуації вибираються з урахуванням обстановки, що може виникнути при НС. Вивід людей із зони НС здійснюється з урахуванням напрямку приземного вітру, в обхід зруйнованих будинків, завалів та інших перешкод.

Такі схеми розробляються завчасно на основі ретельного і всебічного прогнозу обстановки, що може скластися в результаті НС.

План евакуації і всі розрахунки доводяться керівництвом об'єкта до підрозділів у вигляді виписок, де розробляється уточнений план евакуації цеху, відділу, служби. Щоб кожний робітник і службовець знав свої реальні дії, доцільно на видному і доступному кожному працівникові **місці вивісити наступні документи:**

- сигнали оповіщення ЦЗ та порядок дій за ними;
- план - графік евакуації підрозділу, схеми евакуації;
- розрахунок робітників та службовців по ділянках на евакуацію;

- графік безаварійної зупинки виробництва;
- інструкції з безаварійної зупинки;
- розрахунок робітників та службовців, які виділяються у об'єктові формування, а також у власні цехові аварійно-рятувальні групи.

Висновки

Питання евакуації включаються для вивчення в тематику занять із робітниками та службовцями у системі навчання з ЦЗ.

Крім того, зі знов прибулими працівниками обов'язково проводиться вступний інструктаж на робочому місці, де повинні бути доведені питання захисту у НС, у тому числі і з евакуації.

Необхідно домагатися, щоб всі робітники та службовці чітко знали порядок евакуації, строки її проведення, маршрути висування, місця розташування пунктів тимчасового розміщення, правила користування засобами індивідуального захисту, у тому числі й підручними.

Використана література:

1. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI;
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 р. № 11 “Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту”
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 “Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”
4. Методика планування заходів з евакуації, затверджена Наказом МВС від 10.07.2017 № 579.
5. Методичні рекомендації з питань організації планування та проведення евакуаційних заходів на об'єктах господарської діяльності у разі виникнення надзвичайних ситуацій (затвержені наказом МНС України від 07 вересня 2010 року №761).
6. О.М. Євдін - Евакуація населення у надзвичайних ситуаціях - т.4. (Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.).